

...أفية شفاء للناس

اللَّهُ أَنْزَلَ الْقُرْآنَ لِسَعَادَةِ الْبَشَرِ .
و فيه مَا يَضْمَنُ * سَلَامَةَ رُوحِهِ وَ
جِسْمِهِ .

الْأُمَّةُ الْإِسْلَامِيَّةُ لَا تَتَقَدَّمُ * إِلَّا
بِشَعْبٍ * سَلِيمٍ بَعِيدٍ عَنِ الْأَمْرَاضِ الْفِكْرِيَّةِ
وَ النَّفْسِيَّةِ وَ الْجَسْمِيَّةِ .

وَ الْقُرْآنُ مِنْهَاجٌ * لِسَعَادَةِ الْإِنْسَانِ وَ عَقِيدَةٌ لِلْحَيَاةِ .

وَ فِي بَعْضِ آيَاتِهِ

يُشَجِّعُ * الْقُرْآنُ النَّاسَ عَلَى الْإِسْتِفَادَةِ مِنَ الطَّيِّبَاتِ الَّتِي تَضْمَنُ سَلَامَةَ الْأَبْدَانِ
وَ تُسَبِّبُ * نَشَاطَ الْأُمَّةِ وَ تَقَدِّمُهَا .

***

﴿ وَ جَنَّاتٌ مِنْ أَعْنَابٍ ... ﴾

الْعِنْبُ مِنْ أَعْنَى * الْعُنَاصِرِ بِالسُّكْرِيَّاتِ * .
وَ هِيَ الْمَادَّةُ الْأَسَاسِيَّةُ لِإِيجَادِ الطَّاقَةِ *
فِي الْجِسْمِ .

﴿والتين* و...﴾
القيمة* الغذائية لهذه الثمرة
عالية جداً و فيها موادٌ مختلفة
كألاً ملاح* من الفوسفور والحديد و الكالسيوم.

﴿فيهما فاكهته و... رُمان﴾
الرُمان غنيٌ بعنصر الحديد. و هو
ضروريٌ لتكوين الكريات* الحمراء.

﴿... رُطباً جنياً*﴾
هو أحد ملوك الفواكه الثلاثة :
العنب و التين و الرُطب.*
الرُطب مع قَدَحٍ* من اللبن*
غذاءٌ كاملٌ.

﴿... شَجَرَةٌ مُبَارَكَةٌ زَيْتُونَةٌ...﴾

كُلُّ مَا فِي شَجَرَةِ الزَّيْتُونِ

— مِنْ وَرَقٍ وَ ثَمَرٍ وَ زَيْتٍ * —

يَنْفَعُ النَّاسَ .

﴿... وَ بَصَلِهَا...﴾

الْأَطْبَاءُ يَسْتَعْمِلُونَ الْبَصَلَ * فِي عِلَاجِ

بَعْضِ الْأَمْرَاضِ وَ هُوَ مُفِيدٌ لِتَطْهِيرِ * الْقَمَمِ

مِنَ الْجَرَائِمِ * .

﴿... لَبَنًا خَالِصًا...﴾

اللَّبَنُ * غِذَاءٌ كَامِلٌ وَ عِلْمَاءُ التَّغْذِيَةِ

يَعْتَبِرُونَهُ * أَحْضَرَ الْمَوَادِّ الْغِذَائِيَّةِ .

﴿... وِعَدَسِهَا...﴾
هو غذاء سهل الهضم غني
بالبروتين.

﴿... و فومِهَا*...﴾
ذَكَرَ الْأَطْبَاءُ لِلثُّومِ أَرْبَعِينَ فَائِدَةً طَبِيبَةً.

﴿... فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ﴾
فِي الْعَسَلِ سَبْعُونَ مَادَّةً مُخْتَلِفَةً مُفِيدَةً
وَهُوَ مُبِيدٌ* لِلجَّرَاثِمِ.

﴿... لَحْمًا طَرِيًّا*﴾
السَّمَكُ مِنَ الْأَطْعِمَةِ الْمُفِيدَةِ
لِأَمْرَاضِ الْقَلْبِ.
و فِيهِ عِنَصْرُ الْفَوْسْفُورِ وَ فِيهِ مَنَافِعُ
لِلنَّاسِ.

پدیده‌های طبیعی هریک با آمدن خود «خبر»ی را به ارمغان می‌آورند!

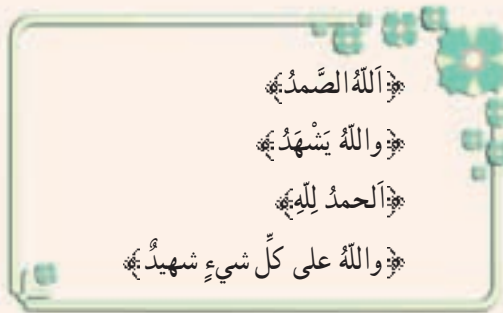
باران حکایت از سرسبزی و نشاط و آبادانی است و خورشید با خود پیام حیات و کار و تلاش را دارد و سفیدشدن طبیعت، به خواب رفتن درختان و تجدید قوای مادر طبیعت را حکایت می‌کند! در جهان خلقت پدیده‌ای خودنمایی نمی‌کند، جز آن که حامل «خبر»ها و حکایت‌ها است! و بدین‌گونه است که اسرار طبیعت خود را عیان می‌کند و در منظر چشم‌ها قرار می‌گیرد! آیا پدیده‌ای را سراغ دارید که با خود «خبر»ی را نداشته باشد؟!

عالم کلمات

جهان کلمات، جهانی سرشار از روح و حیات است. این‌جا نیز گویی روح و احساس و خلاقیت حکم فرما است! در این‌جا نیز کلماتی پدیدار می‌شوند و با خود «خبر»ی را حکایت می‌کنند. کلمات حاملان و دربردارندگان «اخبار»ند!

نمونه‌ها

حال در تابلوی زیر به کلمات «ابتدا»ی عبارت‌ها و نیز کلمه‌های «خبر» رسان دقت کنیم:

نام‌گذاری

همه‌ی پدیده‌ها برای آدم‌ها

«خبر»هایی به‌همراه دارند!

گیرنده‌هایمان را تقویت کنیم!

خش خش برگ‌های باییزی،
رویش گیاهان، حرکت یک
مورچه، پیرمردی کوزبشت،
طفلی گریان ... همه و همه برای
ما آدم‌ها «خبر» دارند!

✓ جمله‌هایی که با «اسم» شروع می‌شوند، «جمله‌ی اسمیه» نامیده می‌شوند.

✓ به «اسمی» که در آغاز جمله‌ی اسمیه می‌آید، «مبتدا» (مبتدا) می‌گوییم.

✓ به کلمه یا کلماتی که پس از مبتدا می‌آیند و معنای مبتدا را کامل می‌کنند،

«خبر» می‌گوییم.

دانشتیم که ارتباط میان فعل و فاعل، ارتباطی ناگسستنی و جدانشدنی است. فعل بدون فاعل قابل تصور نیست!

أَمَا ...

در زبان فارسی تفاوتی میان «دانش آموز آمد»، و «آمد دانش آموز» از جهت فاعل جمله وجود ندارد. در هر دو جمله «دانش آموز» «فاعل» است! اما در زبان عربی در صورتی که فاعل بر فعل مقدم شود، دیگر به آن فاعل گفته نمی‌شود، بلکه نام جدیدی به خود می‌گیرد: **مُبْتَدَا**
 جاء الطالبُ : فعل و فاعل
 أَلطَّالِبُ جاء : مبتدا و خبر

حال از خود سؤال کنید:

- ۱- جمله‌ای که با فعل شروع می‌شود، چه نام دارد؟ مثال یزید.
- ۲- آیا «فعل» می‌تواند «مبتدا» واقع شود؟
- ۳- کلمه‌ی «مبتدا» چه نوع مشتقی است و به چه معناست؟

اعراب «مبتدا»، «رفع» است و مبتدا «مرفوع»!

«خبر» نیز همانند مبتدا، «مرفوع» است!

برای یافتن «خبر»، بی‌بردن به مفهوم عبارت راهگشاست. ترجمه و درک معنای جمله، «خبر» را مشخص می‌کند!

به نظر شما در جمله ی **الإِخْلَاصُ فِي الْعَمَلِ مَحْمُودٌ**. «خبر» کدام است؟
 یک بار دیگر به تابلوی آیات نگاه کنیم:

- آیا در همه‌ی عبارت‌ها مبتدا را تشخیص می‌دهیم؟
- آیا «خبر» مبتدا را در همه‌ی عبارت‌ها تشخیص می‌دهیم؟
- آیا می‌توانید بگویید که «خبر»ها به چند صورت آمده‌اند؟

مبتدا، مانند هر نقش دیگری به دو طریق شناخته می‌شود:

۱- ...؟

۲- ...؟

مهم برای ما درک دقیق معنای عبارت است!
 همه چیز در خدمت درک مفهوم عبارت!

خبر غالباً به یکی از سه صورت زیر می آید:

مفرد	مانند:	الْمُؤْمِنُ صَبُورٌ.	الْمُؤْمِنُونَ صَادِقُونَ.	الْمُؤْمِنَاتُ صَابِرَاتٌ.
جمله‌ی فعلیه	مانند:	الْمُسْلِمُ يَصْدُقُ.	الْمُؤْمِنَةُ تُصَدِّقُ.	الْمُحِجُّ نَجَحَ.
جار و مجرور	مانند:	الْتِّجَاةُ فِي الصَّدَقِ.	الْإِيمَانُ بِالْعَمَلِ.	الْعَقَافُ مِنَ الْإِيمَانِ.

به عبارات تابلوی روبرو توجه کنیم:

الْإِنْسَانُ عَبْدٌ الْإِحْسَانِ.
 أَنْتَ مَسْئُولٌ عَنْ عَمَلِكَ.
 الْغَرِيقُ يَنْشَبْتُ* بِكُلِّ حَشِيشَةٍ*.
 الْتِّجَاةُ فِي الْإِجْتِهَادِ لَا فِي التَّكَاسُلِ.

- کلمه‌های ابتدای جمله‌ها کدام یک از اقسام کلمه هستند؟
- آیا علامت رفع را در «مبتدا» و «خبر» ملاحظه می‌کنید؟
- «ضمایر» و «اسم‌های اشاره» معرب هستند یا مبنی؟
- «جمله» و «جار و مجرور» چطور؟

این نکته را به‌خاطر بسپاریم

✓ اعراب کلمات مبنی (ضمایر، اشاره، ...) «محلّی» است.

✓ اعراب «جمله» و «شبه‌جمله» نیز «محلّی» است.

✓ بنابراین: در مبتدا و خبر، ضمایر و اسم‌های اشاره و «جمله»ها و «شبه‌جمله»ها «محللاً مرفوعاً» می‌باشند.

اعراب در همه‌ی کلمات وجود دارد. اما علامات آن در باره‌ای کلمات نه با چشم دیده می‌شود و نه بر زبان جاری می‌شود!

اجعل الجُملَ التالية في مكانٍ مناسبٍ من الجدول:

الجملة الاسمية			
نوع الخبر	الخبر	المبتدأ	
			١
			٢
			٣
			٤
			٥

١- ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

٢- الزائد* لا يَكْذِبُ أَهْلَهُ!

٣- هؤلاء مصابيح الأمة.

٤- أَلْصَدَقُ رَأْسُ الْفَضَائِلِ*.

٥- شَرَفَ الْمَكَانِ بِالْمَكِينِ*.

اجعل الفاعل مُبتدأً و المبتدأ فاعلاً و غير ما يلزم:

١- يَأْمُرُ الْمُؤْمِنُونَ بِالْمَعْرُوفِ.

٢- يَعْطِفُ* الْوَالِدَانِ عَلَيْنَا.

٣- أَلْتَلْمِيزَتَانِ سَاعَدَتَا أُمَّهُمَا.

٤- تَجْتَمِعُ الْمُسْلِمَاتُ فِي الْمَسْجِدِ.

٥- الْمُمَرِّضَاتُ* يَعْطِفْنَ عَلَى الْمَرْضَى.

٦- الْمُسْلِمُونَ رَفَعُوا أَعْلَامَ الْحَضَارَةِ* فِي الْعَالَمِ.

ميِّز الخطأ في كل عبارة ثم اكتب الصحيح:

١- الْعِرَّةُ لَا يَحْصُلُ بِالتَّكَاثُلِ.

٢- الْمَعْلَمُ أَنْبِيَاءُ الْأُمَّةِ.

٣- حُسْنُ الْخُلُقِ مِنْ ثَمَرَاتِ الْأَدَبِ.

٤- التواضعُ ترفعُ قيمةَ الإنسانِ.

جمله های زیر را به فارسی روان ترجمه کنید :

۱- إِعْجَابُ الْمَرْءِ بِنَفْسِهِ* ، دليلاً على ضَعْفِ عَقْلِهِ.

۲- الْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالتَّأْتِي* مِنَ الرَّحْمَانِ.

۳- كَمَالُ الْجُودِ* بَدَلُ الْمَوْجُودِ.

۴- الْعَالِمُ بِلا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلا ثَمَرٍ.

إملاً الفراغ في كل صورة:

جار و مجرور

مفعول

و فَجَاءَ نَهَضَتْ فَأرَةً صَغِيرَةً

مِنْ مَكَانِهَا وَ قَالَتْ :

— نُهَاجِمُهَا.

متعدي

لازم

ولكن ،

شَاهَدَتْ الْفَتْرَانَ كَلْبًا .

فَفَرِحْنَ بِالنَّجَاةِ .

خبر

مبتدا

— مَاذَا تَفْعَلُ؟

— نَنْتَظِرُ . سَتَذْهَبُ .

— هِيَ لَا تَذْهَبُ .

— نَحْنُ جَرَبْنَا* ذَلِكَ وَقَسَلْنَا* .

فاعل

فعل

فَتَقَدَّمَتْ نَحْوَ الْقِطْعَةِ .

شَاهَدَ الْجَمِيعُ مَنْظَرَ عَجِيبًا!

نَعَمْ عَجِيبٌ!

أَتَهَرَّبُ الْقِطْعَةَ مِنْ خَوْفِ فَأرَةٍ؟!

مفعول

فاعل

إِسْتَعْفَلْتُ* قِطْعَةً كَبِيرَةً فِرْطَانًا* .

فاعل

فعل

— وَ مَنْ لَهُ جُرْأَةٌ؟!

— سَوْفَ أَهَاجِمُهَا وَ

إِغْتَنِمُوا أَنْتُمْ الْفُرْصَةَ لِلْفِرَارِ!

عَرِّبِ العباراتِ التالِيَةَ:

- ١- ميوه برای سلامتی بدن مفید است.
- ٢- فرصت را برای یادگیری غنیمت شمارید.
- ٣- مسلمانان برای کاری مهم در مسجد جمع می شوند.

أَكْمِلِ الفِراغَ في الإِغرابِ و التَّحليلِ الصَّرْفِيِّ:

«الْعَاقِلُ يَعْتَنِمُ* الفِرْصَةَ في الحِياةِ»

الْعَاقِلُ : اسمٌ، ...، مذكَّرٌ، ...، ... / مبتدأ و ... و الجملة ... .

يَعْتَنِمُ : فعلٌ ...، لِلْغَائِبِ، ...، ...، متعَدٍ، ... / فِعْلٌ ... و

فاعله ضمير «هو» المُستتر و الجُمْلَةُ فِعْلِيَّةٌ و ... و ... .

الفِرْصَةَ : اسم، ...، ...، ...، ...، ... / مفعول و ... .

في : حرف جرّ، ... .

الحِياةِ : ...، مفرد، ...، جامد، .../ ... بحرف جرّ/ في الحِياةِ : جازّ و مجرورٌ

□ در پایان جمله‌های اسمیه‌ی فاقد فعل، از صیغه‌های مختلف فعل ربطی «است» استفاده می‌کنیم.

□ خبر مفرد در صورتی که مثنی و یا جمع باشد، معمولاً به صورت مفرد ترجمه می‌شود.
(المؤمنون صادقون في حياتهم : مؤمنان در زندگی خود راستگو هستند)

متن زیر را بخوانید و ترجمه کنید :

أَمَلُ* الْمُسْتَقْبَلِ

الْكُفَّارُ غَضَبُوا بَدَأَ مِنَ الْبِلَادِ الْإِسْلَامِيَّةِ. النَّاسُ خَائِفُونَ* وَالْحُكَّامُ مُسَلِّطُونَ عَلَى أَنْفُسِ* الشَّعْبِ وَأَمْوَالِهِمْ.

كان في هذا البلد رجلٌ صالحٌ. هو رفيقُ الأطفالِ و مُصاحبُ الصِّبْيَانِ*. بقيَ هذا الرجلُ على ارتباطِهِ بالأطفالِ و الصِّبْيَانِ زمناً طويلاً. و بعد سنواتٍ وقعتُ حادثةٌ عجيبةٌ. النَّاسُ شاهدوا ذلكَ الرَّجُلَ مع جَيْشٍ من أولئك الصِّبْيَانِ و هم يَهْجُمُونَ على الأعداءِ و يَهْزِمُونَهم*. النَّاسُ سألوهُ عن سِرِّ عَمَلِهِ. قال: فَكَّرْتُ أَوْلَافِي الْكِبَارِ* فَوَجَدْتُ الْيَأْسَ مُسَيِّطِراً عَلَيْهِمْ، فَبَدَأْتُ بِالْأَطْفَالِ. فَهَمُّ أَمَلِ الْمُسْتَقْبَلِ!

الخائفون : ترسیدگان. جمع خائف

الأمل : امید، آرزو

هَزَمَ : شکست داد

الصِّبْيَانِ : کودکان. جمع صَبِيٍّ

الأنفس : جان‌ها. جمع نَفْسٍ

الكِبَارِ : بزرگسالان. جمع كَبِيرٍ

الف

در آیات زیر کلماتی از ریشه (ظَلَمَ) بیان شده است. در کدام مربع توضیحات صحیح درباره آن‌ها داده شده است؟

۱- ﴿وَمَا اللَّهُ يَرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ﴾ (غافر/ ۳۱)

مشتق

جامد

۲- ﴿وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطَانًا﴾ (اسراء/ ۳۳)

اسم
مفعول

اسم
زمان

۳- ﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا﴾ (أنعام/ ۲۱)

اسم
تفضیل

فعل
ماضی

ب

مفهوم صحیح آیات زیر کدام است؟!

﴿وَلَا زُطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ﴾

خشک و تر با هم می‌سوزند.

هیچ‌کس از خشم خدا در امان نیست.

هیچ چیز نزد خدا پوشیده نیست.

﴿كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ﴾

نکوهش شرط‌بندی

مسؤلیت انسان نسبت به اعمالی که انجام می‌دهد

جان انسان‌ها را نباید بازپچه قرار داد.

***

نمایش‌گاهی از وسایل کمک‌آموزشی برگزار کنیم.

ماه‌نامه‌های دیواری تهیه شده در طول سال را به

نمایش بگذاریم.

گزارش فعالیت‌های گروه‌های مختلف درسی را

اعلام کنیم.

متن‌های درسی را که می‌توان به صورت نمایش‌نامه

برگزار کرد، در این روز اجرا کنیم.

تلخی‌ها و شیرینی‌های سال تحصیلی را بازگو کنیم!

گزارشی از فعالیت‌های خود را در طول سال به

گروه عربی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف ارسال کنیم!

پایان سال تحصیلی زمان محاسبه‌ی آموخته‌ها و فعالیت‌ها است!

در مدرسه مراسم پایان سال تحصیلی را برگزار کنیم!

آزمودن اطلاعات درس عربی

- ۱- تعدادی کارت مثلاً ۳۰ عدد با ابعاد ۵×۱۰ تهیه کنیم.
  - ۲- کارت‌ها را مطابق شکل تقسیم‌بندی کنیم.
  - ۳- روی هر یک از کارت‌ها، مطالب خوانده شده مانند: باب‌های مزید، مشتقات ضمائر، اسم‌های موصول و ... را یادداشت کنیم.
  - ۴- کارت‌ها را متناسب با مقدار اطلاعات و درجه‌ی سختی و سادگی مباحث امتیازبندی کنیم، مثلاً به کارت‌های ۳، ۵ و ۱۰ امتیازی.
- طریقه‌ی بازی: کارت‌های آماده شده را با توجه به امتیازهای ثبت شده روی آن‌ها از یک‌دیگر تفکیک کنیم و نفر اول با انتخاب و پیشنهاد نفر دوم کارت مورد نظر او را از جهت امتیاز، برمی‌دارد و از وی شروع به سؤال می‌کند. در صورت شنیدن پاسخ صحیح کارت متعلق به فرد پاسخ‌گو است وگرنه متعلق به فرد سؤال‌کننده خواهد شد. این عمل تا پایان کارت‌ها میان آنان متناوباً تکرار می‌گردد و در پایان، امتیازها شمارش و شخص برنده تعیین می‌شود.

۱۰ امتیاز	موضوع: مصولات	۵ امتیاز	موضوع: مشتقات	۳ امتیاز	موضوع: باب‌های مزید

جمله‌سازی

۱- تعداد زیادی کارت با ابعاد ۵×۵ تهیه کنیم.

۲- روی هریک از کارت‌ها به‌طور جداگانه کلماتی از قبیل اسم، فعل و حرف بنویسیم. نوشتن فعل‌ها از زمان‌ها و صیغه‌های مختلف استفاده کنیم و یا در نوشتن اسم‌ها از اقسام ضمائر و موصولات ...

طریقه‌ی بازی: پس از تهیه‌ی کارت‌ها می‌توانیم بازی را با هر تعداد شروع کنیم، ابتدا کارت‌ها را یک‌جا و یا به تدریج میان خود تقسیم می‌کنیم، و سپس نفر اول بازی را با قراردادن یک کارت روی زمین آغاز می‌کند و نفر دوم با قراردادن کارت خود در کنار آن، در صورت ساختن یک جمله‌ی مفید، کارت‌ها را از آن خود خواهد نمود. در غیر این صورت کارت‌ها باقی خواهند ماند تا این فرصت برای نفر بعدی ایجاد شود. این کار ادامه می‌یابد تا کارت‌های یک نفر تمام شود. و در پایان، به تعداد کارت‌های به‌دست آمده در نزد هریک از بازیکنان، امتیاز منظور خواهد شد و برنده مشخص می‌گردد.

